

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
У ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ ЄС**

Переста Юрій-Віктор Юрійович,

*аспірант кафедри міжнародного права, юридичний факультет,
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна*

Транскордонне співробітництво у сфері охорони здоров'я в Європейському Союзі вважається одним із найважливіших напрямів такого співробітництва, як між місцевими та регіональними органами влади, так і закладами охорони здоров'я держав-членів Європейського Союзу, а також із відповідними органами влади та закладами охорони здоров'я держав, які не є державами-членами Європейського Союзу. Частина 2 Статті 168 Договору про функціонування Європейського Союзу (консолідована версія) врегульовує, що «Союз заохочує співпрацю між державами-членами у сферах, зазначених у цій статті, та в разі потреби надає підтримку їхній діяльності. Союз, зокрема, заохочує співпрацю між державами-членами з метою покращення взаємодоповнюваності їхніх служб охорони здоров'я у прикордонних територіях» [1]. Таким чином, держави-члени Європейського Союзу можуть ініціювати транскордонну співпрацю, яка підтримуватиме сферу охорони здоров'я в прикордонних регіонах та реалізовувати її у різних формах не заборонених законодавством.

Транскордонні медичні послуги, у тому числі транскордонне співробітництво у сфері охорони здоров'я між місцевими та регіональними органами влади та закладами охорони здоров'я держав-членів Європейського Союзу, а також із відповідними органами влади та закладами охорони здоров'я держав, які не є державами-членами Європейського Союзу в основному врегульовується у Європейському Союзі Директивою 2011/24/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 9 березня 2011 року про реалізацію прав пацієнтів у транскордонній системі охорони здоров'я [2], яка тісно є пов'язаною із чинною координацією систем соціального забезпечення згідно із Регламентом (ЄС) № 883/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про координацію систем соціального забезпечення [3], Регламентом (ЄС) № 1082/2006 Європейського Парламенту та Ради від 5 липня 2006 року про Європейське об'єднання територіального співробітництва (ЄОТС) [4] а Регламентом (ЄС) № 1302/2013

Європейського Парламенту та Ради від 17 грудня 2013 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1082/2006 про Європейське об'єднання територіального співробітництва (ЄОТС) щодо уточнення, спрощення та вдосконалення створення та функціонування таких об'єднань [5].

Директива 2011/24/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 9 березня 2011 року про реалізацію прав пацієнтів у транскордонній системі охорони здоров'я врегульовує питання щодо транскордонної медичної допомоги, вимоги щодо якості та безпеки медичних послуг, а також співробітництво між державами-членами Європейського Союзу у сфері охорони здоров'я [6]. Держави-члени Європейського Союзу поступово здійснювали транспозицію положень Директиви 2011/24/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 9 березня 2011 року про реалізацію прав пацієнтів у транскордонній системі охорони здоров'я у національне законодавство. Однак, варто відзначити, що шлях транспозиції положень Директиви виявився не легким для всіх держав-членів Європейського Союзу. Наприклад більш економічно розвинені держави-члени Європейського Союзу такі як: Бельгія, Нідерланди та Німеччина легше здійснили транспозицію положень Директиви у національне законодавство ніж держави-члени Європейського Союзу зі Східної Європи. Держави-члени Європейського Союзу мали здійснити транспозицію відповідної Директиви у національне законодавство до 25 жовтня 2013 року, але більшості держав-членів Європейського Союзу не вдалося здійснити транспозицію положень Директиви у національне законодавство і до 2015 року [7, с. 25- 30].

Транскордонне співробітництво у сфері охорони здоров'я виокремлено у Статті 10 Взаємодопомога та співробітництво Розділу IV Співробітництво в охороні здоров'я Директиви 2011/24/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 9 березня 2011 року про реалізацію прав пацієнтів у транскордонній системі охорони здоров'я. Відповідно частина 2 та 3 вищезгаданої статті врегульовують, що « 2. *Держави-члени сприяють співпраці в транскордонному наданні медичної допомоги на регіональному та місцевому рівнях, а також за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та інших форм транскордонного співробітництва.* 3. *Комісія заохочує держави-члени, особливо сусідні країни, укладати угоди між собою. Комісія також заохочує держави-члени співпрацювати в транскордонному наданні медичних послуг у прикордонних регіонах.*». Таким чином, заохочується надання транскордонних медичних послуг, у тому числі і здійснення транскордонного співробітництва у сфері охорони здоров'я у різних його формах між місцевими, регіональними органами влади та закладами охорони

здоров'я держав-членів Європейського Союзу із відповідними органами влади та закладами охорони здоров'я держав, які не є державами-членами Європейського Союзу (наприклад у таких формах, як: укладення угод про транскордонне співробітництво, реалізація спільних проєктів, створення європейських об'єднань територіального співробітництва) [8, с. 125-126].

Однією, із форм реалізації транскордонного співробітництва між місцевими, регіональними органами влади та закладами охорони здоров'я держав-членів Європейського Союзу із відповідними органами влади та закладами охорони здоров'я держав, які не є державами-членами Європейського Союзу може бути європейське об'єднання територіального співробітництва. Діяльність європейського об'єднання територіального співробітництва врегульовується Регламентом (ЄС) № 1082/2006 Європейського Парламенту та Ради від 5 липня 2006 року про Європейське об'єднання територіального співробітництва (ЄОТС) [4] та Регламентом (ЄС) № 1302/2013 Європейського Парламенту та Ради від 17 грудня 2013 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1082/2006 про Європейське об'єднання територіального співробітництва (ЄОТС) щодо уточнення, спрощення та вдосконалення створення та функціонування таких об'єднань [5]. Варто відзначити, що практично всі держави-члени Європейського Союзу прийняли відповідні нормативно-правові акти, які врегульовують діяльність європейського об'єднання територіального співробітництва [9, с. 5-7].

Таким чином, транскордонне співробітництво у сфері охорони здоров'я врегульовується, як нормами первинного права, так і нормами вторинного права Європейського Союзу. Врегульовується таке співробітництво і у нормах національного законодавства держав-членів Європейського Союзу. Держави-члени Європейського Союзу можуть ініціювати транскордонну співпрацю, яка підтримуватиме сферу охорони здоров'я в транскордонних регіонах. Реалізовуватись транскордонне співробітництво у сфері охорони здоров'я між місцевими та регіональними органами влади та закладами охорони здоров'я держав-членів Європейського Союзу, а також із відповідними органами влади та закладами охорони здоров'я держав, які не є державами-членами Європейського Союзу може у різних формах не заборонених законодавством (наприклад укладення угод про транскордонне співробітництво, реалізації спільних проєктів, створення європейських об'єднань територіального співробітництва).

Літэратура:

1. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>
2. Directive 2011/24/EU of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 on the application of patients' rights in cross-border healthcare. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32011L0024>
3. Regulation (EC) No 883/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the coordination of social security systems. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2004/883/oj>
4. Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32006R1082&qid=1726666476622>
5. Regulation (EU) No 1302/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and functioning of such groupings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1302&qid=1726666476622>
6. Healthcare in other EU countries – patients' rights. SUMMARY OF: Directive 2011/24/EU on the application of patients' rights in cross-border healthcare. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=legissum:sp0002>
7. MEMBER STATE DATA on cross-border healthcare following Directive 2011/24/EU. URL: https://health.ec.europa.eu/document/download/103c0b0f-0660-4e83-be1d-b75e8fcd3226_en?filename=2015_msdata_en.pdf
8. Study on Cross-Border Cooperation. Capitalising on existing initiatives for cooperation in cross-border regions. Cross-border. Care. Final report. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/52088b97-3234-11e8-b5fe-01aa75ed71a1/language-en>
9. EGTC monitoring report 2018-2019. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1b4905f5-6fdc-11ea-a07e-01aa75ed71a1/language-fr>